

et fuldstændigt modsat Princip at gjøre sig gjældende. Tager vi et andet Exempel, der blev berørt netop i dette Dieblik af den sidste ærede Taler, nemlig Albersgrændslerne, saa ser man, at man har den meget fornuftige Bestemmelse i Spøvrnsloven, at man, naar man er 42 Aar, er for gammel til længer at være Lieutenant og Valkavaler, saa er det bedst, man forlader den Stilling, naar man ikke inden det Aaremaal er bleven forfremmet. Det er en Opfattelse, jeg fuldstændig kan billige. Jeg indbrømmer, at der er Mange, der kunne være unge udover de 42 Aar — det er Sindelaget, det kommer an paa — men som Regel er Bestemmelsen god. I Hæren har man gjort det fuldstændig modsatte Princip gjældende. Man har lagt 13 Aar til den Alder, som Spøvrnsloven bestemmer, og medens en Mand isølge den sidste Lov er for gammel til at gaa paa et Døt, naar han er over 42 Aar, anser den første Lov ham ikke for at være for gammel til i sit 55de Aar at vade over Aaer, springe over Gjerder, bryde gennem Hegn og foretage forcerede Marscher, ikke at tale om, at Lieutenanternes særlige Stilling ved Jødsfolket og forresten da ved alle Vaabenarter kræver, at de skulle gjøre Ronde i Kvartererne, der tidt ere fordelte over en meget stor Strækning, efter at alle de andre Besværligheder ere overvundne. For Hærens Vedkommende skulde man netop synes, at der var Anledning til at have fulgt det samme Princip som for Spøvrnet, medens man har valgt et modsat. Jeg skal nævne et tredie og sidste Exempel, nemlig Undervisningsanstalterne. Det har glædet mig overordentlig at se, at der ogsaa paa dette Punkt er sket et Fremskridt ved Spøvrnet. Man kan se, at det andet Thing, hvor det dreiede sig om Spøvrnet, har haft Die for, hvor godt det er, at man i en ung Alder kommer ind paa den Vej, som man vil hellige sig til. Man har der været opmærksom paa, at vi leve i Specialiteternes Tidsalder, hvor man maa søge at begrænse sig netop for at være desto fortrinligere paa et vist Omraade, og hellige hele sit Liv til en enkelt Gjerning for at komme til et udmærket Resultat. Netop derfor er det hensigtsmæssigt, at man som ungt Menneffe kommer ind i en militær Undervisningsanstalt, at man gaar saaledes op i sin Tjeneste, i Uniformen, i Standen, at hele dette bliver lige som en Del af Ens Personlighed, og at, selv om der skulde komme Misforhold tilstede over Et og Andet, og der blev spurgt, om man vilde forlade sin Stilling og lægge Uniformen, Svaret kun kunde lyde: Nei, det vilde være min Natur imod, jeg er kun Soldat, jeg kan ikke tænke mig at blive Andet, jeg vil aldrig være „Civilist“ eller „pøkin“ — eller hvad man nu vilde bruge for et Udtryk. Det er meget godt for Hæren, og for Spøvrnet

selvsjælgelig med, at der er Mænd, der føle sig i Et og Alt gaaede op i deres Vaaben. Det glæder mig derfor, som sagt, at det høie Folkething har haft Die for dette og har set, hvor overordentlig vigtigt det er at have saadanne Mænd i vort Forsvarsvæsen. Skade kun, at dette Princip, som saa heldig er blevet raadende i Spøvrnet, fuldstændig er blevet forladt under Behandlingen af Hærens Lov. Der er man endog gaaet saa vidt, at man helt har strøget den Elevskole, der var en tarvelig Erstatning for det Akademi, hvorfra vi i sin Tid fik saa fortræffelige Officerer i vor første Krig. Enhver vil paaafsigne, hvor udmærkede de Officerer vare, som det i sin Tid paa Demokratiets Alter nedlagte Akademi frembragte. Vi fik en Elevskole til Erstatning, en Elevskole, som i alt Fald har gjort nogen Gavn, og som jeg, indtil vi faae noget Bedre, ønsker maa vedblive, og som vi saalænge bør holde paa. Jeg betvivler isøvrigt slet ikke, at det høie Landsting vil gjøre det og ikke vil være med til at stryge Elevskolen rent ud af Verden. — Hvorledes er det nu muligt, hvad er Grunden til, at man saaledes fra den samme Forsamling saa at sige paa den samme Dag kan faae to Lovforslag, hvori aldeles modsatte Principer gjøre sig gjældende. Det er selvsjælgelig de politiske Forholds Skyld, de politiske Forhold, der ikke alene her, men mange andre Steder have udviklet sig paa en uheldig Maade. Det er jo ikke saa mange Aar siden, at Europas Fæstland fik konstitutionelle Lovforfatninger. I den allerførste Tid troede man — hvad jeg vil anse for at være rigtigt til alle Tider, — at det kunde lade sig gjøre i enhver Sag at stemme efter sin Overbevisning, efter den Erfaring, man havde erhvervet i Livet, efter de Hensyn, man mente at burde tage saa i en, saa i en anden Retning, og man haabede, at Resultatet af de enkelte Stemmer maatte blive gunstigt for den gode Sag. Men det var kun saa at sige et Dieblik, at man levede i denne Drøm. Det viste sig meget snart, at man tog Englands Lovforfatning til Efterligning, som slet ikke passede paa Fæstlandets Forhold. Man dannede Partier, først et Højreparti og et Venstreparti, eller et konservativt og et liberalt Parti. Men Udviklingen førte med sig, at man ikke længe kunde blive staaende derved. Reglen var nemlig, at man skulde følge Højrerne, lade sig lede af dem, skulde undertafte sig, at man paa specielle Punkter ikke skulde bryde sig om sin Overbevisning; man skulde kun i de store Træk være sine Anskuelses tro og ellers følge de udfættede Højre. Men saa gik det, mine Herrer, med Højrerne, som det undertiden gaar med Andre paa mange Punkter i Livet, at der var ikke tilstrækkeligt Avancement. Der var Underhøjrerne, de vilde ogsaa være Højre; saa stiftede de i deres Utaalmodighed nye Partier. Eller ogsaa gik det saaledes til, at Højrerne, naar de